

P6_TA(2009)0021

ÜRO inimõiguste nõukogu areng, sealhulgas ELi roll

Euroopa Parlamendi 14. jaanuari 2009. aasta resolutsioon ÜRO inimõiguste nõukogu arengu, sealhulgas ELi rolli kohta (2008/2201(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone ÜRO inimõiguste komisjoni (UNCHR) kohta alates 1996. aastast, eriti 16. märtsi 2006. aasta resolutsiooni inimõiguste nõukogu käsitlevate läbirääkimiste tulemuste ja ÜRO inimõiguste komisjoni 62. istungjärgu kohta,¹ samuti 29. jaanuari 2004. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni suhete kohta,² 9. juuni 2005. aasta resolutsiooni Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni reformi kohta,³ 29. septembri 2005. aasta resolutsiooni ÜRO tippkohtumise (14.–16. september 2005) tulemuste kohta,⁴ 21. veebruari 2008. aasta resolutsiooni ÜRO inimõiguste nõukogu (UNHRC) seitsmenda istungjärgu kohta⁵ ning 8. mai 2008. aasta resolutsiooni aastaaruande kohta inimõiguste kohta maailmas 2007. aastal ja Euroopa Liidu poliitika kohta selles valdkonnas⁶;
- võttes arvesse oma erakorralisi resolutsioone inimõiguste ja demokraatia kohta;
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri 21. märtsi 2005. aasta aruannet „Suurem vabadus: julgeoleku, arengu ja inimõiguste suunas kõigile”, järgnenud ÜRO Peaassamblee resolutsiooni A/RES/60/1 2005. aasta ÜRO ülemaailmse tippkohtumise tulemuste kohta ning ÜRO peasekretäri 7. märtsi 2006. aasta aruannet „Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni investeerimine: organisatsiooni tugevdamine kogu maailmas”;
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee resolutsiooni A/RES/60/251, millega asutatakse ÜRO inimõiguste nõukogu (UNHRC);
- võttes arvesse 16. märtsil 2006. aastal ELi eesistujariigi poolt Euroopa Liidu nimel tehtud deklaratsiooni UNHRC asutamise kohta;
- võttes arvesse UNHRC varasemaid korralisi ja eriistungjärke;
- võttes arvesse UNHRC töörühmade töö tulemusi, mis on seotud kaebemenetluse, üldise korrapärase läbivaatamise, tulevase eksperdiabi süsteemi, tegevuskava, aasta töökava, töömeetodite, kodukorra ning erimenetluste läbivaatamisega;
- võttes arvesse ÜRO Peaassambleel 21. mail 2008. aastal toimunud UNHRC liikmesriikide kolmandate valimiste tulemusi;
- võttes arvesse 19. juunil 2008. aastal toimunud UNHRC eesistuja valimiste tulemusi;
- võttes arvesse 7.–18. aprillil 2008. aastal, 5.–16. mail 2008. aastal ja 1.–15. detsembril 2008. aastal toimunud üldise korrapärase läbivaatamise töörühma esimest, teist ja

¹ ELT C 291 E, 30.11.2006, lk 409.

² ELT C 96 E, 21.4.2004, lk 79.

³ ELT C 124 E, 25.5.2006, lk 549.

⁴ ELT C 227 E, 21.9.2006, lk 582.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0065.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0193.

kolmandat istungjärku;

- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A6-0498/2008),
- A. arvestades, et inimõiguste universaalsuse austamine, edendamine ja kaitsmine on osa ühenduse õiguslikust *acquis*'st ning üks ELi aluspõhimõtetest;
- B. arvestades, et EL asetab inimõigused ja demokraatia oma välissuhete keskmesse, ning arvestades, et ELi välispoliitika põhineb tõhusa mitmepoolsuse tugeval ja tingimusteta toetamisel, nagu on sätestatud ÜRO põhikirjas;
- C. arvestades, et ÜRO ja UNHRC on ühed kõige sobivamatest organisatsioonidest, mis suudavad tegelda kõikehõlmavalt inimõiguste küsimuste ja humanitaarprobleemidega;
- D. arvestades, et UNHRC kui poolalalise organi asutamise otsus kiideti üldiselt heaks kui algatus ÜRO inimõiguste komisjoni puuduste kõrvaldamiseks ja kui algatus, mis aitab suurendada valitsustevahelistes aruteludes inimõiguste küsimuse tähtsust;
- E. arvestades, et UNHRC koostas endale kolmeks esimeseks tegevusaastaks ambitsioonika tegevuskava, mis hõlmab tema menetluste ja töömeetodite läbivaatamist, eriti üldise korrapärase läbivaatamise väljatöötamist ja rakendamist (seni on peetud kolm istungjärku ja vaadatud läbi olukord 48 riigis, millest kaheksa on ELi liikmesriigid) ning erimenetluste läbivaatamist;
- F. arvestades, et EL on olnud UNHRC loomise tugev toetaja ja propageerija ning EL ja tema liikmesriigid on võtnud kohustuse täita aktiivset ja nähtavat rolli tänapäeva inimõigusprobleemidega tegeleva tõhusa organi loomisel ning toetamisel;
- G. arvestades, et EL toetas kindlalt suurema enamuse ja liikmesuse kriteeriumide kehtestamist UNHRC valimisteks (neid ettepanekuid ei ole arvesse võetud), samuti menetluste loomist, mis võimaldaksid kontrollida ÜRO liikmesriikide valimislubaduste tegelikku täitmist;
- H. arvestades, et kuigi ELi suutlikkus võtta vastu ühtne seisukoht on ikka veel piiratud, seda eriti põrkuvate riiklike huvide ja liikmesriikide jätkuva soovi tõttu tegutseda ÜROs sõltumatult, on tõendeid selle kohta, et nad tegutsevad UNHRCs ühtekuuluvamalt kui ÜRO inimõiguste komisjonis;
- I. arvestades asjaolu, et ELi liikmesriigid moodustavad UNHRCs arvulise vähemuse, mis oluliselt vähendab ELi võimalusi mõjutada UNHRC päevakorda ja kujutab endast tõsist probleemi ELi seisukohtade integreerimisel UNHRC töösse;
- J. arvestades, et kuna Ameerika Ühendriigid ei kuulu kahjuks UNHRCsse, peab EL tugevdama oma rolli demokraatlike riikide juhtiva jõuna inimõiguste küsimustes;
- K. arvestades, et Euroopa Parlament jälgib tähelepanelikult arenguid UNHRCs ja lähetab korrapäraselt delegatsioone selle istungitele ning kutsub eriraportööre ja sõltumatuid eksperte toetama parlamendi tegevust inimõiguste valdkonnas;
- L. arvestades, et UNHRC menetlused ja mehhanismid tuleb 2011. aastal läbi vaadata, nagu on ette nähtud ÜRO Peaassamblee eespool nimetatud resolutsioonis A/RES/60/251,

Üldine hinnang UNHRC kolmele esimesele tegevusaastale

1. on UNHRC senise tegevusega rahul ja märgib, et UNHRCl on potentsiaali kujuneda väärtuslikuks raamistikuks ELi mitmepoolsetele jõupingutustele inimõiguste valdkonnas; peab siiski kahetsusväärseks, et kolme esimese tegevusaasta jooksul ei ole

- uus organ veel saavutanud märkimisväärsemat edu ÜRO liikmesriikide inimõiguste olukorra parandamisel;
2. tunneb heameelt, et UNHRC on võtnud vastu olulisi inimõigustealaseid standardeid kehtestatavaid tekste, sealhulgas rahvusvahelise konventsiooni kõigi isikute sunniviisilise kadumise eest kaitsmise kohta ja põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsiooni ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti vabatahtliku protokoll; märgib, et viimati nimetatud dokument on põhjapaneev otsus, millega nähakse ette mehhanism, mis võimaldab isikutel, kelle majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi on rikutud, esitada petitsioone rahvusvahelisel tasandil; nõuab tungivalt, et kõik riigid majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti vabatahtliku protokoll viivitamata ratifitseeriks;
 3. peab kahetsusväärseks, et UNHRC ei ole suutnud võtta meetmeid paljudes maailma kõige pakilisemates inimõiguste olukordades, mis tuleneb osaliselt paljude UNCHR liikmesriikide järjest kasvavast tõrksusest käsitleda üksikute riikide olukorda näiteks konkreetseid riike käsitlevate resolutsioonide koostamise, eristungjarkude läbiviimise ja riikide mandaatide erimenetluste abil, põhjendades seda UNHRC tõenäolise politiseerimisega; kordab arvamust, et UNHRC suutlikkus tegeleda tõhusalt üksikute riikide olukorraga on keskse tähtsusega tema autoriteedi ja usaldusväärsuse seisukohalt;
 4. kiidab heaks asjaolu, et UNHRC valimismenetlus võimaldab jätta UNHRCst välja suurimad inimõiguste rikkujad, nagu Iraan ja Valgevene; peab siiski kahetsusväärseks, et mitte kõik geograafilised rühmad ei ole UNHRCga liitumiseks korraldanud tõelisi valimisi; tunneb kahetsust, et vabatahtlike lubaduste süsteemi rakendamisel on olnud väga erinevad ja puudulikud tulemused, mis on andnud valitsustele võimaluse hoida kõrvale rahvusvahelisel tasandil inimõiguste valdkonnas võetud kohustuste täitmisest; tunneb sellega seoses sügavat muret nn kohustuste taktikalise ärakasutamise pärast osa liikmete poolt ja taaskinnitab seetõttu, et UNHRCga liitumise põhikriteeriumiks peaks jääma täielik koostöö erimenetluste raames;
 5. peab kahetsusväärseks UNHRC kasvavat jagunemist piirkondlikeks blokkideks; on seisukohal, et selline blokimeelsus kahjustab UNHRC suutlikkust tegeleda tõhusalt, erapooletult ja objektiivselt inimõiguste rikkumistega kogu maailmas ning see võib olla UNHRC kallutatuse, selektiivsuse ja nõrkuse tegelik põhjus;
 6. tunnistab, et Genfis on paljude delegatsioonide ettevalmistus inimõiguste küsimusi käsitlevate läbirääkimiste järgimiseks ebapiisav, mille tõttu nad toetuvad arvamuse sõnastamisel rühmade juhtidele; märgib siiski, et seda suundumust on eelkõige Aasia ja Aafrika riikide rühmas tõhusalt tasakaalustatud erinevates olulistest küsimustes, nagu näiteks erimenetluste tegevusjuhend ja olukord Dārfūris; rõhutab samas, et ELi ja ühinejariikide ühine seisukohtade vastuvõtmine on oluliselt tugevdanud blokimeelsust; palub komisjonil esitada ÜROs inimõiguste küsimuste hääletamist käsitleva aastaaruande, milles analüüsitakse, kuidas on ELi, selle liikmesriikide ja muude blokkide poliitika hääletamist mõjutanud;
 7. tunnistab, et UNCHR ulatuslik liikmeskond ja paljude vaatlejariikide osalus tagab, et selle aruteludesse on kaasatud peaaegu kõik riigid; on 2011. aasta läbivaatamist silmas pidades arvamusel, et ühest küljest tuleks kaaluda UNHRC avamise võimalust kõigile riikidele, teisest küljest võiks aga väiksem koosseis osutada kasulikumaks;
 8. tunnistab, et UNHRC ja peassamblee kolmanda komitee suhete üle käib pidev diskussioon; tuletab sellega seoses meelde, et kolmanda komitee eesmärk on selle organi raames, mis hõlmab kõiki ÜRO liikmesriike, edastada UNCHR peamised mured;

on arvamusel, et see organ võib ka kõrvaldada puudused UNCHR tegevuses, nagu seda teeb peaassamblee julgeolekunõukogu otsuste puhul, mis on oluline vastastikuse täiendavuse element UNHCR ja kolmanda komitee vahel; kutsub ELi üles kordama oma kohustust toetada UNHRCd ning parandada selle kui universaalsetele inimõigustele spetsialiseerunud ainulaadse platvormi ja inimõigustega ÜRO süsteemi raames tegeleva erifoorumi tõhusust;

9. tunneb tõsiselt muret selle pärast, et inimõiguste universaalsuse põhimõtet ohustatakse üha enam, nagu näitavad eriti mõnede riikide püüded kehtestada piirid üldiselt tunnustatud inimõigustele, nagu sõnavabadus, või tõlgendada inimõigusi kultuuri, ideoloogia või traditsioonide taustal; kutsub ELi üles jääma selliste püüete suhtes valvsaks ning kaitsma kindlalt inimõiguste universaalsuse, jagamatuse ja vastastikuse sõltuvuse põhimõtteid;

Erimenetlused

10. on seisukohal, et erimenetlused on ÜRO inimõiguste mehhanismi keskmes, ning rõhutab, et UNHRC usaldusväärsus ja tõhusus inimõiguste kaitsmisel tugineb erimenetlustel ja nende täielikul rakendamisel ning reformide heaskiitmisel, mis tugevdaksid erimenetluste suutlikkust inimõiguste rikkumiste käsitlemisel;
11. peab üksikute riikide olukorda käsitlevaid erimenetlusi oluliseks vahendiks inimõiguste parandamiseks kohapeal; on seisukohal, et üldise korrapärase läbivaatamise raames teostatavate riigipõhiste läbivaatamiste laad ja sagedus ei saa asendada riigipõhiseid mandaate; on seetõttu vastu mõnede riikide püüetele kasutada erimenetluste ratsionaliseerimise argumenti nende mandaatide kaotamiseks; taunib sellega seoses Valgevene Vabariigi, Kongo Demokraatliku Vabariigi ja Kuuba Vabariigi riigipõhiste mandaatide lõppemist ning Därfüri ekspertrühma kaotamist;
12. võtab Burundi mandaadi peatamise tingimuste seadmise teadmiseks; tunnistab kõigi niisuguste riike käsitlevate menetluste lõpetamise strateegia määratlemise vajadust;
13. mõistab hukka mitmete UNHRC liikmete püüded piirata erimenetluste sõltumatust ja tõhusust; võtab sellega seoses teadmiseks erimenetluste volitatud esindaja tegevusjuhendi vastuvõtmise 18. juunil 2007. aastal; kutsub UNHRCd üles rakendama nimetatud tegevusjuhendit vastavalt eespool nimetatud resolutsioonile A/RES/60/251 ning austama erimenetluste sõltumatust;
14. nõuab asjakohaste erimenetluste volitatute valimise ja nimetamise parandamist, eriti otsides viise ja vahendeid olemasoleva kandidaatide nimekirja tugevdamiseks ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroos ning suurendades volitatute sõltumatust kandidaatide kogemuse ja asjatundlikkuse arvessevõtmise teel, pöörates seejuures piisavat tähelepanu geograafilisele esindatusele ja soolisele tasakaalule;
15. rõhutab vajadust parandada erimenetluste tulemuste ja soovitude järelmeetmeid, mis võiks hõlmata soovitude elluviimisest aruandmise mehhanismi loomist;
16. on seisukohal, et üldine korrapärane läbivaatamine on nii vahend, mis täiendab erimenetlusi, kui ka võimalus kasutada nende aruandeid tõhusamalt ning tagada tihedam koostöö ja nende töö paremad järelmeetmed;
17. nõuab erimenetluste pidevat toetamist rahastamise ja inimressursside osas;

Üldine korrapärane läbivaatamine

18. tunnistab üldise korrapärase läbivaatamise mehhanismi potentsiaalset väärtust inimõigustealaste kohustuste ja tavade järelevalve universaalsuse parandamisel kõikjal

maailmas, kuna selle raames koheldakse ja kontrollitakse kõiki ÜRO liikmesriike võrdset ning pakutakse uusi võimalusi valitsusvälistele organisatsioonidele astuda üksikute riikidega dialoogi;

19. tunneb heameelt asjaolu üle, et üldine korrapärane läbivaatamine on motiveerinud paljusid ÜRO liikmesriike võtma kohustust täita endale võetud rahvusvahelisi kohustusi, järgida järjekindlalt lepinguliste organite poolt ja erimenetluste raames tehtud järeldusi ja antud soovitusi, esitama ülevaatlikke aruandeid lepingulistele organitele, vastama täitmata taotlustele viia läbi erimenetlusi ja ratifitseerida seni veel ratifitseerimata lepingud ning võtta koguni vastu siseriiklikke õigusakte, mille eesmärk on tagada nendest lepingutest tulenevate kohustuste täitmine, millele nad on alla kirjutanud;
20. peab kahetsusväärseks, et kolm esimest istungjärku ei vastanud täielikult ootustele seoses „objektiivse, läbipaistva, mitteselektiivse, konstruktiivse, rahumeelse ja politiseerimata” protsessiga¹;
21. rõhutab, et seda eesmärki on võimalik saavutada ainult juhul, kui läbivaatamine sisaldab kõigil etappidel sõltumatut ekspertiisi ja tõhusat, tulemustele suunatud järelemehhanismi;
22. taunib asjaolu, et üldise korrapärase läbivaatamise protsessis ei keskenduta piisavalt majanduslikele, sotsiaalsetele ja kultuurilistele õigustele ega ka vähemuste õigustele, ning nõuab suurema tähelepanu pööramist nendele õigustele eelseisvatel istungjärgudel kooskõlas inimõiguste universaalsuse, jagamatuse ja vastastikuse sõltuvuse põhimõttega;
23. mõistab hukka poliitiliste liitude kasutamise teatavate riikide varjamiseks kontrolli eest, selle asemel et kriitiliselt hinnata inimõiguste tingimusi ja kaitset, mis kahjustab tõsiselt üldise korrapärase läbivaatamise tõelist eesmärki; märgib, et see tava jõudis ohtliku tasemeni Tuneesia olukorra läbivaatamisel, mis sisaldas avaldusi, mis on olulisel määral vastuolus sõltumatute asjatundjate tähelepanekutega; märgib siiski, et kõnealune konkreetne läbivaatamine ei paistnud kajastavat suundumust;
24. tunneb heameelt ELi otsuse üle mitte sekkuda ühiselt riigipõhisesse läbivaatamisesse, kuid tagada sekkumiste vastastikune täiendavus, nii et võidaks tõstatada palju erinevaid küsimusi; rõhutab sellega seoses ELi püüdeid murda UNHRCs blokimeelsust ELi liikmesriikide poolt üksteise inimõiguste olukorra kohta küsimuste tõstatamise kaudu; tunneb heameelt ELi liikmesriikide läbivaatamistes osalemise taseme üle, sealhulgas niisugustes läbivaatamistes, mis käsitlevad muid ELi liikmesriike; ergutab ELi jätkama praegusele vähese kooskõlastamise mudelile tuginemist ning tagama, et ELi liikmesriigid käsitleksid kõiki riike ja kõiki teemasid piisavalt põhjalikult ning väldiksid kordamist;
25. väljendab muret selle pärast, et mitmel juhul ei kajastunud üldise korrapärase läbivaatamise lõpparuandes ja interaktiivses dialoogis läbivaatamise ajal teave, mis sisaldus kokkuvõtvates dokumentides või oli isegi vastuolus sõltumatute asjatundjate tähelepanekutega, mis vähendab läbivaatamisprotsessi asjakohasust, ning et töörühma aruannetes esitatud soovitusel on liiga ebamäärased ja neis puudub kasutatav sisu; kutsub üldise korrapärase läbivaatamise töörühma liikmeid üles esitama tulevastel läbivaatamistel mõõdetavaid, konkreetseid, realistlikke ja ohvritele suunatud soovitusi, mis põhinevad sõltumatute järelevalvemehhanismide või valitsusväliste organisatsioonide koostatud teabel;

¹ UNHRC resolutsioon 5/1, 18. juuni 2007.

26. peab kahetsusväärseks üldise korrapärase läbivaatamise soovitude mittesiduvat laadi, mis tuleneb sellest, et üldine korrapärane läbivaatamine annab riikidele õiguse otsustada, millised soovitud nad saavad heaks kiita; märgib, et mõnedel juhtudel, näiteks Sri Lanka puhul, oli heakskiidetud soovitude osakaal väike; on siiski seisukohal, et mitte kõik soovitud ei pruugi olla väärtuslikud või kooskõlas rahvusvaheliste inimõigustealaste kohustustega; on seega seisukohal, et see näitab, et üldine korrapärane läbivaatamine võib osutada teatavatel juhtudel mitte kõige kasulikumaks vahendiks, ja rõhutab, kui tähtsad on sõltumatud järelevalvemehhanismid ja järeldused valitsusväliste organisatsioonide üldise korrapärase läbivaatamise protsessis, säilitades samal ajal ÜRO inimõiguste komisjoni riigipõhised mandaadid;
27. mõistab hukka mõnede UNHRC liikmeriikide püüded tsenseerida valitsusväliste organisatsioonide osalemist; peab kahetsusväärseks valitsusväliste organisatsioonide osalemise piiratud mõju lõpptulemusena tehtud otsusele, kuna neile antakse üldise korrapärase läbivaatamise arutamisel piiratud kõneaega ja piiratakse ka lubatud sekkumisala, mis võimaldab neil teha üldisi märkusi, kuid mitte uuesti käsitleda töörühmades arutatud küsimusi;
28. peab kahetsusväärseks, et puuduvad kõikehõlmavad riiklikud konsultatsioonid ÜRO liikmesriikide aruannete teemal, millesse oleksid kaasatud valitsusvälised organisatsioonid; nõuab seetõttu tungivalt, et kõik läbivaatamise objektiks olevad riigid osaleksid läbipaistval viisil sisulises mõttevahetuses oma inimõiguste olukorra üle, millesse kaasataks kõik valitsussektorid ja kodanikuühiskond ning mille puhul peetaks silmas, et läbivaatamisprotsessi peamine eesmärk on inimõiguste olukorra parandamine kohapeal;
29. kutsub kõiki riike üles korraldama pärast läbivaatamist oma soovitude alusel ulatusliku riikliku konsultatsiooni; kutsub ELi üles uurima täiendavalt, kuidas saab kõnealuseid soovitusi kasutada tehnilise abi programmide väljatöötamisel;
30. kutsub UNHRCd üles toetama jõupingutusi, mille eesmärk on suurendada ÜRO liikmesriikide aruandekohustust inimõiguste valdkonnas, tõstes üldise korrapärase läbivaatamise tõhusust, eriti menetluste rangemaks muutmise teel niisuguse sihiliku takistamise või tähelepanu eemalejuhtiva niisuguse taktika vältimiseks, mis kahjustavad ÜRO, UNHRC ja üldise korrapärase läbivaatamise peamisi eesmärke;

Läbipaistvus ja kodanikuühiskonna osalemine UNHRC töös

31. kordab, kui tähtis on kodanikuühiskonna osalemine UNHRC töös, ning nõuab tungivalt, et ELi liikmesriigid võtaksid kasutusele tõhusad viisid ja vahendid, mis võimaldavad kodanikuühiskonnal osaleda UNHRCs ning kasutada ära talle nõuandva staatusega antud eelisõiguseid kirjalike teatiste esitamiseks ja suuliste avalduste tegemiseks;
32. tunneb heameelt selle üle, et säilitatakse valitsusväliste organisatsioonide aruteludel osalemise tava, ning loodab, et seda osalemist parandatakse ja tugevdatakse tulevikus; kordab oma nõuet reformida ÜRO valitsusväliste organisatsioonide komiteed, et tagada sõltumatute valitsusväliste organisatsioonide tulemuslik osalus, ning juhib tähelepanu asjaolule, et sõltumatud asjatundjad peavad akrediteerimise soovitud tegema valitsusväliste organisatsioonide töö ja panuste alusel;
33. märgib, et UNHRC kui alalise organi olemus esitab erilisi väljakutseid valitsusvälistele organisatsioonidele, mis ei asu Genfis; tunneb seetõttu heameelt panuse üle, mille annavad ametid, kes peavad valitsusväliste organisatsioonide nimel sidet ÜRO inimõiguste ülemvoliniku bürooga ja ÜRO bürooga Genfis ning teavitavad

valitsusväliseid organisatsioone tegevusest ja hõlbustavad nende osalemist UNHRC töös;

34. kutsub abiandjaid üles arvestama inimõigusorganisatsioonide, eriti mujal kui Genfis asuvate organisatsioonide koolitus- ja rahastamisvajadustega nii, et nad saaksid osaleda järjekindlalt ja tõhusalt UNHRC töös; kutsub komisjoni üles ka edaspidi toetama kodanikuühiskonna algatusi valitsuse ÜRO inimõigustealaseid küsimusi käsitleva poliitika kontrollimiseks;
35. peab kahetsusväärseks, et UNHRC vastu puudub avalik huvi ja sellest teatakse vähe; tunneb seetõttu heameelt ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo algatuste üle, mille eesmärk on suurendada läbipaistvust, eelkõige nn mitteametlike kohtumiste bülletàni loomise üle; tunneb heameelt asjaolu üle, et UNHRC istungjärke kantakse Internetis üle voogedastuse teel, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust tema tööst;

ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo

36. kinnitab taas oma arvamust, et ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo on ÜRO süsteemis tähtis organ, kellel on otsustav roll inimõiguste kaitsmisel ja toetamisel, sest ta viib need õigused kogu ÜRO süsteemi ja kõikidesse asjaomastesse organisatsioonidesse, eriti seoses tegevusega, mis on seotud rahu taastamise või kindlustamisega, arengu ja humanitaartegevusega;
37. taaskinnitab oma toetust ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole ja poolehoidu selle organi töövaldkonna terviklikkusele ning tema sõltumatusele ja erapooletusele;
38. ergutab ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo jõupingutusi oma esindatuse tugevdamiseks kohapeal piirkondlike büroode avamise teel; tunneb sellega seoses heameelt vastastikuse mõistmise memorandumi allakirjutamise üle ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo ja Kõrgõzstani Vabariigi ametivõimude vahel ÜRO inimõiguste ülemvoliniku piirkondliku büroo avamise kohta Biškekis; kordab oma tunnustust ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo tehtud tööle lepinguliste organite ja erimenetluste toetamise osas;
39. väljendab tunnustust Louise Arbouri tööle ÜRO inimõiguste ülemvolinikuna ning tema pühendumisele ja ausameelsusele ning on kindel, et tema järeltulija Navanethem Pillay näitab üles samasugust entusiasmi ja võtab vastu ametikoha väljakutsed;
40. tunneb heameelt vabatahtliku toetuse üle, mida komisjon on aastate jooksul demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi raames ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole maksnud, sealhulgas 4 miljonit eurot 2008. aastaks; kutsub ELi liikmesriike üles jätkama ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo toetamist, eriti haldus- ja eelarveküsimustega tegelevas peassamblee viiendas komitees, et tagada, et tema sõltumatust ei piirata ja talle antakse kõik tema mandaadi täitmiseks vajalikud rahalised vahendid;

ELi roll UNHRCs

41. tunneb heameelt ELi aktiivse osalemise üle UNHRC esimesel kolmel tegevusaastal, nimelt olles resolutsioonide toetajaks või kaastoetajaks, tehes avaldusi, sekkudes interaktiivsetesse dialoogidesse ja aruteludesse ning nõudes edukalt eriistungjärke seoses inimõiguste olukorraga Därfüris 2006. aasta detsembris, Birmas/Myanmaris 2007. aasta oktoobris ja Kongo Demokraatliku Vabariigi idaosas 2008. aasta novembris; tunnustab ELi võetud kohustusi käsitleda üksikute riikide olukorda UNHRCs;
42. tunneb heameelt asjaolu üle, et kõik resolutsioonid, mille ettepaneku tegi või mille

kaastoetajaks oli EL, võttis UNHRC vastu esimese üheksa korralise istungjärgu ja esimese kaheksa eristungjärgu jooksul; märgib siiski, et hääletusele ei pandud paljusid vastuolulisi ja mitte konsensuslikke küsimusi;

43. võtab teadmiseks, et UNHRCs osalevad ELi liikmesriigid jagunevad kahte piirkondlikku rühma, nimelt Lääne-Euroopa riikide rühma ja Ida-Euroopa riikide rühma; märgib, et EL on vastu süsteemile, mille kohaselt esitab iga piirkond täpselt nii palju kandidaate, kui on kohti (nn puhta lehe süsteem), mille tulemusel ELi liikmesriigid tegelikult konkureerivad omavahel UNHRCsse valimise pärast;
44. ergutab ELi ka edaspidi tungivalt nõudma UNHRC liikmeks valimise kriteeriumide kehtestamist, sealhulgas erimenetluste volitatutele alaliste kutsete väljastamist, samuti ÜRO liikmesriikide valimislubaduste tegeliku täitmise järelevalvet; kordab ka oma nõuet, et sellest reeglist juhitud otsustamisel, kas EL peaks toetama kandidaatriike; peab kahetsusväärseks asjaolu, et EL ei ole kõnealust taotlust veel toetanud;
45. võtab teadmiseks, et EL on UNHRCs arvulises vähemuses, mis on kindlasti probleem, kui on vaja oma häält kuuldavaks teha; pooldab Sloveenia eesistumisajal kasutusele võetud tava, mis seisneb teiste UNHRC liikmete kaasamises ja ELi liikmesriikide vahelises koormuse jagamises; kutsus ELi liikmesriike üles seda tava edasi arendama ja tugevdama;
46. tunneb heameelt kasvava suundumuse üle, et lisaks ELi eesistujale sekkuvad aruteludesse ELi liikmesriigid; nõuab selle täiendavat arendamist ning kutsus ELi liikmesriike üles tugevdama ELi sõnumit, väljendades ühte ja sama sõnumit mitmel häälel; ergutab ELi liikmesriike arendama edasi piirkondadevahelisi algatusi blokpoliitika vastu võitlemise kasuliku moodusena; kutsus ELi ja Islami Konverentsi Organisatsiooni üles suurendama jõupingutusi vastastikuse mõistmise ja koostöö parandamiseks;
47. toetab ELi lähenemisviisi, mis seisneb UNHRCs kooskõlastatud, ühise seisukoha poole püüdluses; peab siiski kahetsusväärseks, et UNHRCs ELi liikmesriikide vahel ühise poliitika saavutamise protsessis jõuab EL sageli UNHRC foorumile väikseima ühise nimetajaga, mis piirab ELi diplomaatilise potentsiaali dünaamikat teiste piirkondlike rühmade suhtes; ergutab ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat Javier Solanat andma oma isiklikule esindajale demokraatia ja inimõiguste alal mandaadi (vajaduse korral isiklike esindajate lähetamise teel) Aafrikas, Aasias ja Lääne-Ameerikas tõhusate konsultatsioonide korraldamiseks UNHRCs arutatud teemadel, et kaasata muude blokkide riigid ÜRO tasandi ühisalgatustesse;
48. peab kahetsusväärseks, et osaliselt ühisele seisukohale jõudmiseks vajaliku aja ja vajalike jõupingutuste tõttu ei ole EL suutnud avaldada tulemuslikult mõju laiemas ÜRO süsteemis; kutsus ELi üles suurendama paindlikkust vähemtähtsates küsimustes, et suuta tegutseda põhiküsimusi käsitlevatel läbirääkimistel kiiremini ja tulemuslikumalt, säilitades seejuures püüded jõuda ühisele seisukohale;
49. peab kahetsusväärseks pigem kaitsvat hoiakut, mille ELi on UNHRCs võtnud, eriti tema vastuseisu resolutsioonide esitamisele üksikute riikide olukorra kohta, kuna need leiavad tavaliselt konkreetsete riikide tugevat vastuseisu, samuti konsensuse teadlikku valimist ja kalduvust vältida võimalikku vastuseisu tekitavat väljendusviisi, mis omakorda toob kaasa kompromisside konformistliku heakskiitmise, mis ei kajasta ELi eelistusi, nagu 27. märtsi 2007. aasta resolutsiooni (inimõiguste olukorra kohta Sudaanis)¹ ja 13.

¹ Resolutsioon A/HRC/7/16.

detsembri 2007. aasta resolutsiooni (inimõiguste olukorda Dārfūris käsitleva ekspertrühma kohta)¹ puhul, mille tulemusel saadeti rühm laiali, kuigi EL oli algselt nõudnud selle säilitamist;

50. kutsub ELi ja tema liikmesriike üles kasutama paremini ära oma potentsiaalset mõju, et täita rolli, mida ta võiks täita hea inimõiguste olukorraga demokraatlike riikide rühma juhina; on seisukohal, et seda juhtrolli saab kõige paremini saavutada partnerluse tõhustamise teel teiste piirkondlike rühmade riikidega, nagu on näidanud mitmed ELi algatused ÜRO süsteemis, näiteks peaassamblee resolutsioonid surmanuhtluse moratooriumi kohta ja õiguse kohta veele;
51. kutsub ELi ja tema liikmesriike üles kasutama energilisemalt vastastikust mõjutamist teiste UNHRC demokraatlike liikmete, sealhulgas Aafrika ja Aasia rühma kuuluvate riikide, ning eelkõige demokraatlike riikide suhtes, kes järgivad rahvusvahelisi õigusriigi põhimõtteid; peab sellega seoses praegust Nigeeria eesistumisaega UNHRCs ELi jaoks soodsaks võimaluseks;
52. kutsub ELi üles korraldama korrapäraseid kohtumisi nende riikidega konkreetsetes küsimustes, et luua koalitsiooni moodustamise mehhanism ja tagada oma seisukohtadele võimalikult laialdane toetus; rõhutab vajadust tugevdada ELi liikmesriikide Genfi missioonide volitusi ja investeerida diplomaatilistesse ressurssidesse inimõiguste spetsialistide ja kõrgetasemeliste diplomaatide UNHRCd juhtima saatmise abil;
53. nõuab tihedamat kooskõlastamist ja koostööd vastavate Brüsselis asuvate ELi Nõukogu töörühmade ja ELi büroode ning New Yorgis ja Genfis asuvate ELi liikmesriikide alaliste esinduste vahel; tunneb sellega seoses heameelt igapäevase otsuste tegemise tulemusliku üleviimise üle Brüsselist Genfi nii, et pealinnadele jääb tähtis kooskõlastamise roll;
54. kutsub veel kord ELi üles kasutama tõhusamalt ära oma abi ja poliitilist toetust kolmandatele riikidele ning teisi vahendeid, nagu inimõigustealased dialoogid ja konsultatsioonid, et tagada laialdasem heakskiit oma või tema poolt toetavatele algatustele, mis peaksid lähtuma rahvusvahelise õiguse ja üldtunnustatud inimõiguste standardite austamisest ning demokraatlike reformide edendamisest; ühtlasi kutsub ELi liikmesriike ja komisjoni üles võtma ELi abiprogrammide eesmärkide ja prioriteetide kindlaksmääramisel arvesse UNHRC konkreetse riigi suhtes tehtud töö tulemusi, sealhulgas üldise korrapärase läbivaatamise soovitusi ja järeldusi;
55. peab kahetsusväärseks asjaolu, et EL ei ole suutnud esitada UNHRC töö jaoks olulisi prioriteete ja on mitmel korral olnud sunnitud võtma nn kahju vähendamise hoiaku, nagu eelkõige erimenetluste tegevusjuhendi puhul, mille esitas 2007. aastal Aafrika rühm; kutsub ELi üles võtma vastu ennetavamalt strateegiat ning mitmekordistama jõupingutusi UNHRC päevakorra ja arutelude mõjutamiseks;
56. on seisukohal, et kuigi ELi liikmesriikides on inimõiguste olukord parem kui paljudes teistes UNHRC liikmesriikides, oleks ELi tegevus tõhusam, kui teda ei saaks süüdistada selles, et ta kohaldab topeltstandardeid ning on selektiivne omaenda inimõiguste- ja demokraatia poliitikas; seetõttu kutsub ELi üles täitma võetud kohustust edendada inimõigusi kõigis maailma piirkondades ja kõigis küsimustes; sellega seoses kutsub ELi üles osalema aktiivselt Durbani konverentsi läbivaatamisel, mis peaks toimuma 2009. aastal, pidades eelkõige silmas ÜRO Peaassamblee 18. detsembri 2007. aasta resolutsiooni A/RES/62/149, milles nõutakse surmanuhtluse üldist moratooriumit,

¹ Resolutsioon A/HRC/6/35.

rakendamise vajadust;

57. ergutab Euroopa Parlamendi delegatsioonide korrapärast kohalolekut UNHRC istungjärkudel Genfis; tunneb heameelt Euroopa Parlamendi inimõiguste allkomisjoni algatuse üle kutsuda oma koosolekutele erimenetluste volitatud esindajad ning UNHRC eesistuja ning nõuab kõnealuse tava jätkamist;

58. taaskinnitab vajadust selge nägemuse, poliitilise tegevuskava ja pikaajalise strateegia järele seoses UNHRC tegevusega ning ELi liikmesriikide tegevusega selles organis, eriti mis puudutab UNHRC läbivaatamist, mis peaks toimuma 2011. aastal; on seisukohal, et see strateegia peaks hõlmama selgeid võrdlusaluseid; sellega seoses palub ELil:

- taaskinnitada ja kaitsta kindlalt inimõiguste universaalsuse, jagamatuse ja vastastikuse sõltuvuse põhimõtteid;
- tagada, et säilib UNHRC suutlikkus tegeleda üksikute riikide olukorraga, sealhulgas riigipõhised mandaadid, ja et seda tugevdatakse;
- tagada üldiselt erimenetluste sõltumatus ja tõhusus ning töötada selle nimel, et UNHRC liikmed täidaksid oma kohustuse teha erimenetlustega koostööd;
- töötada üldise korrapärase läbivaatamise protsessis sõltumatute järelevalvemehhanismide ja järelduste tugevdamise nimel;
- taaskinnitada UNHRC kui peamise ja õiguspärase rahvusvahelise inimõiguste foorumi erilist rolli ja seda, et ta täiendab teisi ÜRO organeid;
- kaitsta ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo sõltumatust;
- tugevdada oma väljapoole suunatud koalitsiooni moodustamise strateegiat, eelkõige piirkondadevaheliste algatuste kaudu;
- tugevdada oma sisemist/välist usaldusväärset inimõiguste valdkonnas, eelkõige lepingu ratifitseerimise kaudu;

o

o

o

59. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, ELi ja UNHRC liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO Peaassamblee presidendile, ÜRO peasekretärile ning ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole.